

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper • Serbia & Montenegro Edition

NOVI SAD, Decembar 2021

Vol. 16, No. 04

AD

CRNO B(IJ)ELI SV(IJ)ET STOMATOLOGIJE

Od nedavno izrada velikih nepotrebnih rekonstrukcija pod plaštom estetike, poprima razmere epidemije izvrćući suštinu uloge stomatologa u očuvanju i postizanju oralnog zdravlja pacijenata.

► Strana 04

STOMATOLOZI ZADOVOLJNI IZBOROM KARIJERE

Istraživači su pokušali da izmere nivo zadovoljstva stomatologa svojim poslom. Njihovi nalazi ukazuju, između ostalog, da stomatolozi imaju veće zadovoljstvo poslom od lekara opšte prakse.

► Strana 17

UPUTSTVO ZA ISPUNJEN ŽIVOT

Nikada nije prekasno da se unese ispunjenje u svoj život. Ono što vas sprečava u tome ste samo vi sami. To su vaši strahovi, vaši izgovori, nevoljnost da tražite rešenja, nespremnost da donesete teške, možda bolne odluke.

► Strana 18

bBAOLAI MEDICAL

Distributer za Srbiju

COMMEX

COMMEX DOO • Kornelija Stankovića 31 • Novi Sad
Mob +381 63 526 949 • t: +381 21 511 073 +381 21 511 075
www.commexdental.com • E-mail: commex@eunet.rs

Dijastema – Korekcija s estetskim kompozitom

Autor: dr Alexandra Papanikolaou, Grčka

Grčki izraz Diastemata opisuje prostore ili praznine između prednjih zuba, koji nisu uzrokovani gubitkom zuba.

Lepota se u celom svetu različito percipira

U Gani, Namibiji i Nigeriji diastema između dva prednja zuba

smatra se privlačnom i znakom plodnosti. Zapravo, neki ljudi čak pokušavaju aktivno da stvore prostor estetskom stomatologijom. Međutim, u drugim regionima sveta,

uključujući Grčku, diasteme se ne smatraju privlačnim, a osmeh s vidljivom diastemom vodeći je uzrok nezadovoljstva. Brojni pacijenti već su posetili našu kliniku u potrazi za

estetskim rešenjem ove opažene nesavršenosti.

Zatvaranje diasteme izazov je i za zubnog tehničara i za stomatologa.

Čak i izrada direktnih ljuskica zahteva saradnju obe strane kako bi se postigao estetski krajnji rezultat.

→ DT Strana 14

Otkazan beogradski sajam Medident 2021

Međunarodni sajam medicine i stomatologije (Medident), koji je trebalo da se održi od 9. do 11. decembra u Beogradu je otkazan.

Sajam je prvobitno trebalo da se održi od 7 do 9. oktobra, pa je pomeren za poslednji mesec kalendarske godine, da bi na kraju bio otkazan.

„Medident je otkazan zbog koronavirusa, kao i zbog slabog interesovanja izlagača“, kratko su nam saopštili organizatori.

Medident je i prošle godine, zbog pandemije koronavirusa, otkazan. Inače, Medident je prestižna međunarodna manifestacija na kojoj domaći i strani izlagači predstavljaju stomatološku,

medicinsku i laboratorijsku opremu i sredstva, farmaceutske proizvode i razne medicinske usluge.

Međunarodni sajam medicine i stomatologije najveća je i najstarija manifestacija u svojoj oblasti u regionu. Već više od četiri decenije predstavlja mesto intenzivnih poslovnih susreta proizvođača, prodavaca i korisnika medicinske opreme, kao i mesto na kome stručnjaci razmenjuju i stiču nova znanja i iskustva. **DT**

Izvor: www.stomatologija.me

EODC v3.0

European Online Dental Congress

Autor: Dejan Ivošević, osnivač EODC

Nastavljajući ideju, započetu tokom karantina izazvanog pandemijom virusa SARS-CoV-2, da se kvaliteta edukacija ne sme prekinuti čak ni u vanrednim okolnostima, u periodu od 2. do 3. 10. 2021. održan je EODC v3.0 – European Online Dental Congress.

EODC v3.0 je akreditovan od strane Zdravstvenog Saveta Srbije sa 10 bodova za KME, kao i od strane ADA (American Dental Association) sa odgovarajućim brojem KE bodova, prema pravilnicima lokalnih stomatoloških Komora.

Dvodnevni program je obuhvatio predavanja 20 renomiranih predavača iz čitavog sveta, kao 10 usmenih prezentacija međunarodnih i domaćih autora.

Predavači na EODC v3.0 su bili brojni fakultetski predavači: George

Freedman, Thomas Nguyen, Joseph Choukroun, Vitomir Konstantinović, Fay Goldstep, Iva Milinković, Milica Jeremić Knežević, Stephanie Tran, Preetinder Singh, Irena Mladenović, Miloš Beloica, Marko Pejović, Marko Magić, Dime Sapundžiev, Vijay Deshmukh, Suresh

Promocija novih članova IADFE-a, privatnu klub na Manhattan-u.
Dr Jon Suzuki, Dejan Ivošević, dr David Hoexter, dr George Freedman.

Shanmuganathan, Marco Roy, Ivan Massarskii, Gabriel Asulin, Ljubomir Mičić.

Sa ponosom mogu istaći da je online predavanjima uživo prisustvovalo i do 3.500 gledalaca istovremeno!

Ovim putem želim posebno da se zahvalim sponzorima (na prvom mestu Implant Compare iz SAD i B&B DENTAL iz Italije), kao i mojim saradnicima bez kojih realizacija EODC v3.0 ne bi bila moguća!

Nekoliko dana po završetku EODC v3.0, od strane prof. dr George Freedman dobio sam poziv da postanem član IADFE – International Academy for Dental Facial Esthetics sa sedištem na Manhattan, New York.

Sa zadovoljstvom sam prihvatio ukazanu čast, te sam prisustvovao promociji novih članova koja je održana u privatnom klubu na Manhattan-u 29. 11. 2021.

U narednom periodu pripremamo mnoge aktivnosti bazirane na najsavremenijim pristupima edukaciji.

Zato vas pozivam da zapratite, ukoliko već niste, Facebook stranicu (EODC – European Online Dental Congress) i Instagram nalog EODC @eodconline ili da skenirate QR kod u prilogu ovog teksta, kako biste na vreme bili informisani o novim sadržajima koje pripremamo. [DT](https://www.dental-tribune.rs)

www.dental-tribune.rs

IMPRINT

INTERNATIONAL HEADQUARTERS

PUBLISHER AND CHIEF EXECUTIVE OFFICER
Torsten R. Oemus

CHIEF CONTENT OFFICER
Claudia Duschek

DENTAL TRIBUNE INTERNATIONAL GMBH
Holbeinstr. 29, 04229, Leipzig, Germany
Tel.: +49 341 4847-4302
Fax: +49 341 4847-4173

GENERAL REQUESTS:
info@dental-tribune.com

SALES REQUESTS:
mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. *Dental Tribune* is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2021 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH.

IZDAVAČ:

DENTAL MEDIA D.O.O.
(ekskluzivni nosilac licence za Srbiju i Crnu Goru)

Bul. Patrijarha Pavla 16A, 21000, Novi Sad
Tel.: + 381 65 1026-242

info@dental-tribune.rs,
anita@dental-tribune.rs
www.dental-tribune.rs

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr Anita Brzaković

UMETNIČKI DIREKTOR:
Snežana Popov

PREVODIOCI:
dr Anita Brzaković

ŠTAMPA:
Stojkov štamparija, Novi Sad

Distribuirano se besplatno u Srbiji i Crnoj Gori
Dental tribune se izdaje kvartalno
Copyright 2006 by Dental Tribune International GmbH. All rights reserved.

Materijal od Dental Tribune International GmbH koji je preštampan ili preveden i preštampan u ovom izdanju je zaštićen od strane Dental Tribune International GmbH. Takav materijal mora da bude objavljen uz dozvolu Dental Tribune International GmbH. *Dental Tribune* je zaštitni znak Dental Tribune International GmbH.

Sva prava zadržana. © 2021 Dental Tribune GmbH. Reprodukција na bilo koji način na bilo kom jeziku, u celini ili delimično, bez prethodnog pismenog odobrenja Dental Tribune International GmbH je izričito zabranjena.

Dental Tribune GmbH čini sve napore da prenese tačno kliničke informacije i novosti o proizvodima od strane proizvođača, ali ne može preuzeti odgovornost za valjanost informacija o proizvodu ili za štamparske greške. Izdavač takođe ne preuzima odgovornost za nazive proizvoda, informacije o proizvodima ili izjave od strane oglašivača. Mišljenja izražena od strane autora su njihova lična mišljenja i ne odlikavaju stavove Dental Tribune International GmbH.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

616.51 (05)

Dental Tribune: the World's Dental Newspaper / glavni i odgovorni urednik Anita Brzaković. - Serbia and Montenegro edition. - Vol. 1, No. 1 (avgust 2006). - Novi Sad: Dental Media, 2006. - 42cm

Četiri puta godišnje
ISSN 1452-6425

COBISS.SR-ID 215641865

Predavači na EODC v3.0.

DIA 3.0

Dental Influencers Alliance

Autor: Dejan Ivošević

Nakon prošlogodišnje pauze, nastale usled pandemije izazvane SARS-CoV-2 virusom, u periodu od 3. do 4. 12. 2021. održana je DIA 3.0 – Dental Influencers Alliance.

Autor sa organizatorima.

Dr Ben Johnson, Dejan Ivošević, dr Naif Sinada i dr Peyman Raissi.

Kao što sam već ranije pisao, u pitanju je mlada kongresna organizacija nastala kao rezultat novih trendova i novih vidova komunikacije, koji su zahvatili sve segmente društva, pa tako i kontakte među stručnjacima iz raznih oblasti stomatologije.

tako bio manji broj međunarodnih posetilaca nego ranije.

Po saznanjima koja imam, usled i dalje otežanih interkontinentalnih putovanja, bio sam jedini učesnik iz Evrope!

dr Naif Sinada i dr Peyman Raissi na pozivu da i ove godine učestvujem.

Moram istaći da je ukupan broj posetilaca bio na sličnom nivou kao 2019, što se sigurno može smatrati velikim uspehom. Ovo posebno ako znamo da su mnogi međunarodni događaji sa vrlo dugom tradicijom, ove godine doživeli drastično smanjenje broja posetilaca.

Pored ovoga, bio je prisutan veći broj sponzora, sa posebnim naglaskom na kompanije iz oblasti 3D štampe, digitalnih usluga kao i dinamičke navigacione implantologije.

Među predavačima su bili: David i Davey Alleman, Mike DiTolla, Shiven Gandhi, Jesse Falk, David Wong, Irene Iancu, Andi-Jean Miro, Ben Johnson, Curry Leavitt, Jon Marashi, Nestor Marquez, Joe Mehranfar, Richard Miron, Mike Moody, Ehab Moussa, Rolando Nunez, Vijay Parashar, Peyman Raissi, Chris Ramsey, Naif Sinada, Robert Soto, Gil Vilanvec, Phil Walton i drugi.

Pored sjajnih predavanja koja su obuhvatila pretežno tehnike kompletne i kompleksne rehabilitacije pacijenata, posebnu pažnju je izazvalo predavanje na samom početku kongresa, koje je održao dr Mike DiTolla.

DIA – Dental Influencers Alliance je nastala sa idejom „Svako je influencer”, aludirajući na to da nije važan broj pratilaca na društvenim mrežama, već da ideje i znanje idu u oba smera i upravo ta razmena ideja i znanja omogućava profesionalni napredak svima.

Ovogodišnje izdanje DIA je bilo nešto drugačije od prethodnih, pa je

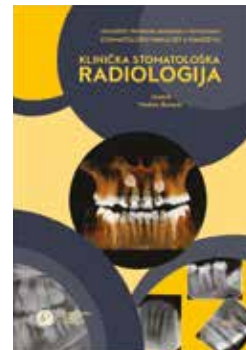
Posebno želim da se zahvalim organizatorima dr Ben Johnson,

Dr DiTolla je vrlo iskreno i emotivno govorio o emotivnim i psiho-

Otvoravanje DIA 3.0.

PRIKAZ KNJIGE

UNIVERZITET PRIVREDNA AKADEMIJA U NOVOM SADU
STOMATOLOŠKI FAKULTET U PANČEVU

KLINIČKA STOMATOLOŠKA RADIOLOGIJA

Urednik
Prof. dr Vladimir Biočanin

Udžbenik Klinička stomatološka radiologija nastao je kao potreba da se jedna izuzetno važna oblast u stomatologiji približi pre svega studentima stomatologije, olakša im savladavanje gradiva, kao i tumačenje promena na radiogramima. Knjiga predstavlja pravo osveženje u kolekciji stomatološke, stručne literature na našim prostorima. Napisa-na je po ugledu na svetske standarde i organizovana u klinički logične celine. Obrađuje stomatološku radiologiju na vrlo detaljan način, a u isto vreme vrlo razumljiv i pristupačan, kako za studente integrisanih studija, tako i za iskusne kliničare. Autori su destilovali njihovo višegodišnje kliničko i predavačko iskustvo u klinički balansirana i racionalna poglavlja koja pokrivaju sve grane stomatološke prakse. Poglavlja su poređana logičnim redom i pisana koncizno, obezbeđujući najvažnije podatke o patološkim lezijama i njihovom radiografskom nalazu.

Imajući u vidu činjenicu da stomatolozi u svom svakodnevnom radu indikuju i analiziraju radiograme u predelu glave i vrata, neophodno je da dobro poznaju oblast stomatološke radiologije.

Dugogodišnji rad i trud je uložen u nastanak ovog udžbenika. Veliki broj specifičnih patoloških lezija prikazan je zahvaljujući stalnom prilivu radiograma koji su nam poslani za konsultacije od brojnih kolega. U knjigu je uvršten i jedan broj izuzetno retkih patoloških promena na radiogramu, koje smatramo veoma značajnim za prikaz budućim kolegama. Posebno ističemo značaj poglavlja Radiološka vidljivost stomatoloških materijala gde je po prvi put na jednom mestu prikazana radiografska vidljivost različitih stomatoloških materijala, od kompozitnih ispuna, kompozitnih kočica, keramika, dentalnih cemenata, kanalnih punjenja, dentalnih implantata, sve do vidljivosti savremenih materijala, poput MTA i Biodentina. Čitaoci će pronaći i neka nestandardna poglavlja vezana za stomatologiju koja će im pomoći u svakodnevnom kliničkom radu. Svaku korisnu sugestiju kolega sa zadovoljstvom ćemo uvažiti kako bi dalje unapredili njegov kvalitet.

Smatramo da će ova knjiga značajno pomoći studentima u savladavanju gradiva stomatološke radiologije, utičući na podizanje edukacijskih standarda, u korist sadašnjih i budućih generacija. Takođe, udžbenik će biti od koristi i kolegama kliničarima, kojima pojedina poglavlja mogu biti interesantna.

udžbenik možete poručiti na
sfp.rs/knjizara

loškim problemima (napadi panike) sa kojima se susretao, zloupotrebom opijata do koje ga je to dovelo, te načinima na koje se borio. Sa učesnicima je podelio i verovatne uzroke svojih problema i time podstakao mnoge da razmisle o svome načinu života i kako se boriti sa stresovima kojima smo izloženi zahvaljujući modernom načinu života.

Na ovo se nadovezalo iskustvo koje je, tokom sesije sa pitanjima učesnika, sa nama podelio dr Peyman Raissi – ističući značajno poboljšanje kvaliteta života i zdravlja otkako je potpuno prekinuo sa konzumacijom alkohola, te uveo dodatne zdrave navike poput promene načina ishrane i bavljenja sportom.

Ove dve teme nisu striktno vezane za stomatologiju, ali su svakako korisne u vremenu u kome živimo, posebno imajući u vidu da većina teško podnosi promene nastale od početka pandemije koja još uvek traje.

Oba dana DIA 3.0 su završena zabavom za učesnike, gde su se stvarale nove veze i nastajali novi „Influenceri”.

Ukoliko već niste, pozivam vas da zapratite DIA Instagram nalog @influencedentistry kako biste bili u toku sa prethodnim izdanjima kongresa, a takođe i imali mogućnost da se prijavite i učestvujete u nekom od sledećih izdanja. **DT**

Crno-b(ij)eli sv(ij)et stomatologije

Autor: dr Igor Ristić

Prateći socijalne mreže, reakcije stručne i šire javnosti na postavljene objave, rešavajući probleme pacijenata preko dvadeset godina i diskutujući o tome sa svojim kolegama često postavim sebi pitanje „treba li nam dentalna policija” i da li je zaista sudbina naših pacijenata prepuštena slučaju kod kog stomatologa će potražiti pomoć? Svi smo završili iste ili slične škole, mogli da odlazimo na iste kongrese. Zašto je onda toliko različit terapijski pristup i ishod lečenja pacijenta? Da li je uredu manji estetski problem rešavati sa dvadeset četiri keramičke nadoknade?

Biti stomatolog kliničar u ovom delu 21. veka nameće višestruke izazove pred sve generacije koje su izabrale našu profesiju kao način da ispune svoje kreativne, poslovne i egzistencijalne ambicije. Rešavati probleme pacijenata u kliničkom smislu, već samo po sebi je više nego zahtevno. Promenila se psihologija pacijenata, povećala očekivanja, smanjila strpljivost i fizička raspoloživost. Step en lične nesigurnosti se povećao, opsesija estetskim promenama kulminirala, ali i često nezadovoljstvo posle njih kod mnogih psihološki manje sigurnih pacijenata. Stomatolog više nije autoritet kome se bezpogovorno veruje, već neko čiji se stav proverava na internetu, sa okolinom ili kroz „second opinion” konsultacije.

Nagli rast popularnosti i razvoj aspekta estetike samo je unela dodatne izazove u i onako komplikovane načine komunikacije sa pacijentom koji je, sem što zahteva medicinsku pomoć postao i poslovni partner legitimno zahtevajući potrebno uvažavanje, uklapanje u njegove finansijske kapacitete i raspoloživost za dolazke na zakazane termine. Naše kolege medicinari uveliko svoje terapije sprovode kroz konsenzusima usvojene protokole. U stomatologiji tako nešto još uvek ne postoji i ceo plan terapije zasniva se na kompetenciji stručnog tima i tehničkoj opremljenosti prakse u koju je pacijent došao. Ugradnja proteze kuka npr., u različitim delovima sveta biće izvedena na vrlo sličan način. Rešavanje krezubosti zavisice od koordinate na kojoj se izvodi. Rešenje istog problema zavisice i od mesta na koje pacijent uđe u bilo kom gradu u regiji. Da li smo ili ne ovladali kvalitetnom implantološkom rehabilitacijom? Da

li nam je poznata biomehanika i znamo da izvedemo kvalitetan hibridni rad sa atečmenima ili ćemo „pustiti” dva viseća molara? Ili ćemo samo uzeti otisak i dati instrukciju laboratoriji da napravi pločastu parcijalnu protezu i da je boja zuba A3?

I dok se u pomenutom slučaju bavimo posledicama gubitka zuba kod pacijenata u godinama, za šta odgovornost stomatologa može da bude pod znakom pitanja, od nedavno izrada velikih nepotrebnih rekonstrukcija pod plaštom estetike, poprima razmere epidemije izvrćući suštinu uloge stomatologa u očuvanju i postizanju oralnog zdravlja pacijenata. Obavezno objašnjenje koje prati slike „još jednog uspešnog tretmana i zadovoljnog pacijenta” na FB-Ig postovima- „pacijent nije želeo da nosi (gore, dole) ili uopšte fiksni aparat”, ili „nije bilo vremena za parodontološku pripremu”. Mogu se sresti i „...nije želeo implantere...” sa mostom u rasponu 12/18, među prikazima na socijalnim mrežama, koji bi umesto brojnih „lajkova” verovatno završili na sudu u malo profilisanijem pravnom okruženju.

Veći problem predstavlja nesrazmerno udovoljenje estetskim zahtevima pacijenata u odnosu na biologiju i funkciju kao etički izazov naše profesije. Stomatolog može za dve sekunde da ukloni više zdrave supstance nego karijes za dve godine, kao što može da izbrusi zube i nalepi keramiku koju je proizveo bilo ko, ko sebe naziva tehničarem. Pacijentima je sve teže da traže i pronađu lekara koji će znati šta je pravilna preparacija, integritet parodontijuma ili pulpnog kompleksa, indikacija za određeni materijal i predložiti rehabilitaciju po principu „prvo

ne naškodi” u šumi reklama za stomatološke usluge.

Stanje dodatno komplikuju aktuelni postulati lepote i zadovoljstva koji su direktno kreirani prema socijalnim mrežama. Značajno utičući na samopouzdanje, savršeno kreiraju epidemiju BDD-a (body dysmorphic disorder), terajući svesno mnoge na višestruku i večnu potragu za raznim estetskim intervencijama.

Taj uticaj je poguban kako za mladu generaciju stomatologa koji su karijeru započeli u eri „estetske instagram stomatologije” tako i za mladu populaciju pacijenata, kojoj nema ko da objasni posledice brzopletih odluka da se zdravi zubi radikalno rekonstruišu indirektnim nadoknadama.

Uz napredak adhezivnih i većeg rasprostranjenja CAD/CAM sistema, keramičke nadoknade postale su značajno zastupljenije nego ranije. Istovremeno došlo je do naglog skoka zahteva pacijenata za indirektnim estetskim nadoknadama te je usledila epidemija jatrogenih predimenzioniranih radova pod plaštom izvođenja minimalno invazivnih stomatoloških procedura. Imajući na usluzi brze CAD/CAM sisteme, banke zuba i efikasne softvere u ordinacijama i laboratorijama, kao lekari sami lakše posežemo za keramičkim nadoknadama u stilu „brusi i lepi, sve gotovo za tri dana”, nego manje invazivnim kompozitnim restauracijama za koje treba veštine, iskustva, vremena i poznavanja elemenata adhezije. Indirektne nadoknade zahtevaju široko poznavanje ali i razumevanje svih protetskih faza izrade kao i specifične anatomije zuba i parodontalnog tkiva, uključuju ozbiljno planiranje uzi-

majući u obzir biološki supstrat, gradivni materijal, njegovu debljinu, parametre okluzije, dizajn preparacije i na kraju cementiranje a upuštamo se u njih lakše nego u profilaktički tretman. Često i bez njega u pripremljenoj fazi!

U mnogim slučajevima dodavanje malo kompozitnog materijala uz beljenje zuba bilo bi dovoljno da pacijenta učini zadovoljnim, umesto invazivnog tretmana sa dvadeset faseta. Upotreba kompozitnih materijala uz evoluciju adhezivnih sistema zaista može dovesti do rešenja za mnoge estetske zahteve pacijenata, čuvajući time zdravo zubno tkivo, smanjen trošak i nisku cenu reparacije. Izbegava se na sreću i ono najpogubnije-razočarenje u nas kao lekare, struku i osobe koje su tu da rešavaju problem a ne da ga prave. Da li vam zvuče poznate rečenice „Rekla/o je da mora da uradi svih šest da bi se uklopilo...” ili „Sve je povezao-la u blok jer moja vilica pojedinačne ne bi mogla da izdrži” razočaranog pacijenta u tridesetim koji je došao da se pokaje i zatraži pomoć. Zapijamo se, koja je perspektiva njegovog oralnog zdravlja u narednim decenijama kada je sa 25 ostao bez gleđi na svim zubima jer je kolega umesto ortodonske indikovao protetsku terapiju?!

Izlaz iz problema kao i njegov uzrok, na sreću ipak leži u nama. Internet je pun loše stomatologije ali i lako dostupnih naučnih informacija, kvalitetnih stručnih članaka i prikaza slučajeva. Kada god uočimo loš prikaz ili neetičnu terapiju, treba to otvoreno reći, zatražiti fotografiju preparacija ili rentgen snimak. Ko je odlučio da karijeru zasniva na lošoj stomatologiji teško će biti preobraćen na taj način, ali

O autoru

Dr Igor Ristić, specijalista stomatološke protetike, vodi na timskom radu zasnovanu privatnu praksu u Beogradu, više od dvadeset godina. Jedan od pionira estetske stomatologije na ovim prostorima, učestvuje u mnogim projektima u saradnji sa dentalnom industrijom, definisanju naprednih kliničkih protokola i uživa u svakodnevnom radu sa pacijentima. Osnivač Udruženja za estetsku stomatologiju Srbije i član borda ESCD-a.

za mlade kolege više je nego važno da od starta pacijenta posmatraju kao celinu, zube i usnu duplju kao deo celog tela a oralno zdravlje kao osnovu za opšte. Tehnologije su tu bolje nego ikada a na nama je da odaberemo način na koji ćemo ih koristiti. Držeći se proste maksime da pacijentu uradimo sve što bi uradili sebi ili članu svoje familije, lako ćemo rešiti sve etičke dileme a uz konstantnu edukaciju kroz celu karijeru dodavaćemo nove kliničke elemente i postupke, izbeći zamor, nemotivisanost i sagorevanje u poslu. Povećaćemo time motivaciju i profitabilnost. Biće bolje-svima, ali na pravi način! **DT**

AD

SINERGIJA 5.0

Beograd, Hotel Hayat
20. i 21. maj 2022.

ДОБРОДОШЛИ У

Шуматовачка 132/1, Београд
тел./2836-786, 2836-787

office@timco.rs
stomatologija.timco.rs

СВЕТ ДИГИТАЛНОГ
ИМИЦИНГА

OnDemand3D
THE BEST IN DIGITAL DENTISTRY

zemax

KAVO
Dental Excellence

MEDIT

DWS

exocad

DentalCAD

ChairsideCAD

Smile Creator

exoplan

Smanjenje štete od duvana osnovni element parodontalne terapije

Autor: Jeremy Booth, Dental Tribune International

FRANKFURT NA MAJNI, Nemačka: Stručnjaci pozivaju na integraciju strategija smanjenja štete od upotrebe duvana i duvanskih proizvoda (THR) u stomatološku terapiju i prevenciju. Prof. Dirk Ziebolz, glavni lekar Medicinskog centra Univerziteta u Lajpcigu u Nemačkoj, kaže da su stomatolozi u EU u poziciji da informišu svoje pacijente o THR-u, ali trenutno nemaju znanja o ovoj temi. Kada je u pitanju regulatorna podrška, zdravstvene vlasti u SAD su mnogo naprednije u smislu usvajanja THR strategija, dok donošenje strategija u EU pokazuje neuspeh i nedostatak inovacija i hrabrosti što dovodi do njihovog izostavljanja prilikom kreiranja politike.

Pušači su imali značajno veću incidencu parodontitisa i nastavak korišćenja duvanskih proizvoda bi mogao da spreči poboljšanje parodontalnog zdravlja. (Fotografija: Alekseenko Irina/Shutterstock)

Stomatolog dr Ingo Schröder čuva primere novih nikotinskih proizvoda u svojoj klinici u Kelnu na zapadu Nemačke. Pokazuje ih pacijentima koji se bore da prestanu od upotrebe cigareta. „Mislim da smo mi ovde na prvoj liniji fronta i mi smo ti koji to možemo da objasnimo našim pacijentima“, rekao je dr Schröder u septembru 2020.

Govoreći o pacijentima koji su prešli sa klasičnih cigareta na e-cigarete koji su zapravo uređaji za zagrevanje duvana, dr Schröder je rekao: „Oni sami vide razliku koju bi prestanak pušenja doneo, ali za one koji ne mogu da ga prestanu, mi ih obaveštavamo o alternativama.“

Novi duvanski proizvodi kao što su e-cigarete, uređaji za grejanje duvana i nikotinske kesice su dizajnirani da ponude zdravije načine konzumiranja nikotina onima koji su zavisnici i ne mogu da prestanu. U poređenju sa cigaretama, one isporučuju manje štetnih komponenti i nude alternativne strategije za prestanak pušenja. Prema prof. Ziebolz, novi duvanski proizvodi su štetni, ali manje štetni za oralno zdravlje i sistemsko zdravlje od cigareta.

Prof. Ziebolz je govorio o strategijama za smanjenje štetnosti duvana (THR) i stomatologiji na oktobarskoj konferenciji koju je organizovao Institut za istraživanje zavisnosti na Univerzitetu primenjenih nauka u Frankfurtu. Tokom svog izlaganja pod nazivom „E-cigarete,

grejači za duvan, nikotinske kesice itd.-značenje i posledice po stomatološku negu“, prof. Ziebolz je istakao da su pušači imali značajno veću incidencu pojave parodontitisa i pratećih posledica smanjenja koštane mase i gubitka zuba zbog promena u oralnom mikrobiomu i da bi nastavak upotrebe duvana mogao da spreči poboljšanje parodontalnog zdravlja.

„Uzbudjujući i veoma atraktivan deo zašto je prestanak pušenja u širem kontekstu stomatološke nege vredan truda, jeste to što su prednosti prestanka pušenja neposredne,“ rekao je prof. Ziebolz. Ukazujući na empirijske podatke, on je objasnio da su bivši pušač i neko ko nikada nije pušio, imali jednak kratkoročni uspeh u lečenju u pogledu stabilizacije zdravlja.

Prof. Ziebolz je naglasio da savet o smanjenju ili prestanku pušenja treba da bude ključni element parodontalne terapije i da THR može da podrži stomatološke pacijente u smanjenju ili prestanku pušenja i

Novi nikotinski proizvodi nisu bezopasni – oni imaju za cilj da isporuče manje štetnih supstanci od cigareta i na taj način smanje zdravstvene rizike za pojedince koji nisu u stanju da odustanu od upotrebe nikotina. (Fotografija: Ina Lihach/Shutterstock)

da se suprotstavi njegovim negativnim efektima.

„Apsolutno je važno da ohrabrenje pušača da održivo odustanu od pušenja dolazi od stomatologa. Na kraju krajeva, ovo je jedina strategija koju zapravo imamo“, rekao je on.

Citirajući kohortnu studiju „Elektronske cigarete i oralno zdravlje“, koja je objavljena 25. marta u *Journal of Dental Research* i koja je sumirala potencijalne prednosti i nedostatke upotrebe e-cigareta, prof. Ziebolz je rekao da, uprkos nedostatku podataka o dugoročnim uticajima vapinga na zdravlje, izveštaji o kliničkim ispitivanjima su pokazali da su e-cigarete dvostruko efikasnije od konvencionalne terapije zamene nikotina u pomaganju pušačima da prestanu da puše.

„Stomatolozi bi trebalo da se pozabave THR-om kao mogućom prilikom za dopunu ili podršku smanjenju i prestanku pušenja“, tvrdi prof. Ziebolz. Sumirajući ciljeve za budućnost koji će biti potrebni da se strategije THR ugrade u sto-

skim proizvodima. Niz popularnih nikotinskih proizvoda nestao je sa polica u Nemačkoj ranije ove godine, na primer, jer su zdravstveni regulatori otkrili da potrošački proizvod koji sadrži nikotin, ali ne i duvan, ne spada ni u jednu legalnu kategoriju proizvoda.

Stručnjaci za zdravstvenu politiku osuđuju stav EU o smanjenju štete od duvana.

U oktobru je američka Uprava za hranu i lekove izdala svoj prvi nalog za stavljanje u promet e-cigarete, nakon što je utvrdila da bi prodaja proizvoda bila odgovarajuća za zaštitu javnog zdravlja. Agencija je prošle godine odobrila prodaju uređaja za zagrevanje duvana kao duvanskog proizvoda modifikovanog rizika. Regulatori EU, međutim, izostavili su e-cigarete i druge nove nikotinske proizvode iz novog dugoročnog plana za borbu protiv raka.

Upotreba duvana šteti oralnom i sistemskom zdravlju, a tome se može pripisati oko 27% svih sluča-

Bejts je bio jedan od arhitekata sveobuhvatne Okvirne konvencije o kontroli duvana (FCTC) Svetske zdravstvene organizacije (SZO), za koju je vezan novi plan EU. Bejts je 2012. osnovao organizaciju koja se zalaže za naučno zasnovanu politiku smanjenja štete u javnom zdravlju—i od tada je postao jedan od najglasnijih kritičara SZO i drugih zdravstvenih tela koja su odlučila da ne inkorporiraju THR u svoje smernice i kreiranje politike.

U aprilskom intervjuu za Snuforumet, Bejts je rekao: „Postoji ogromna prilika da se smanji rak tako što će se oni koji koriste nikotin prebaciti sa visokorizičnih duvanskih proizvoda na nikotinske proizvode niskog rizika, uključujući snus, vaping, [zagrejan] duvanske proizvode i nikotinske kesice.

„Dokazi nikada neće biti savršeni, ali ono što znamo je da isključiva upotreba nikotinskih proizvoda bez dima predstavlja rizik koji je jedan do dva reda veličine manji od pušenja. Umesto da smislimo kako bismo mogli da iskoristimo tu ogromnu razliku u riziku za dobrobit za javno zdravlje, čini se da evropski plan za borbu protiv raka pušačima otežava i čini manje privlačnim prelazak na te manje rizične proizvode. Rezultat plana, tvrdi on, „biće više pušenja i više raka“.

Bejts nije parija, niti jedini koji kritikuje zdravstvena tela zbog neusvajanja politike THR-a. Oktobarsko zajedničko pismo akterima koji donose FCTC u SZO, koje poziva SZO da promovira THR, potpisali su Bejts i 99 drugih stručnjaka za javno zdravlje i bolesti zavisnosti, uključujući dr Dejvida Nata, Edmonda J. Safra, profesora neuropsihofarmakologije na Imperijal koledžu u Londonu; dr Džon Briton, emeritus profesor epidemiologije na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Nottinghamu; i dr Kejtlin Notli, profesor nauka o zavisnosti na Medicinskom fakultetu u Noriču na Univerzitetu Istočne Anglije, svi iz Velikoj Britaniji. PDF kopiji pisma možete pristupiti na www.clivebates.com. **DT**

Postanite naš Facebook prijatelj Dental Tribune Srbija

PR TEKST

MODERNA IMPLANTOLOGIJA

PRIČA O USPEHU U PRAKSI

copaSKY ultrashort

Visoka stopa uspešnosti od 98,8% ultra-short (ultra kratkog) copaSKY implantata potvrđuje pozitivne povratne informacije kliničara. Ova stopa uspeha je na istom nivou kao i kod ostalih SKY implantata.

Izvor: Dr Zafer Kazak, Istanbul/Turska

Ultra-kratki copaSKY implantat se koristi da bi se izbegla skupa i rizična augmentacija u izazovnim slučajevima sa niskom količinom i kvalitetom kostiju. Druge važne indikacije uključuju izbegavanje ekstenzija radi postizanja biomehanički povoljnih rehabilitacija. Faktori uspeha ultra kratkog copaSKY implantata su sledeći:

Visoka primarna stabilnost

Hirurški protokol orijentisan na kvalitet kostiju u kombinaciji sa atraumatskim navojima koji seku tvrdu kost i kondenzuju srednje meke kosti dovode dosledno do visoke primarne stabilnosti - što je važan preduslov za oseointegraciju bez komplikacija.

Visoka stabilnost sa dubokom unutrašnjom konusno-paralelnom vezom između implantata i nastavka.

Zadnji konus za oblik udubljenog sulkusa nastavaka

Naglašeni zadnji konus u kombinaciji sa oblikom udubljenog sulkusa nastavaka obezbeđuju optimalne uslove za tvrdo i meko periimplantno tkivo. Stavljanjem komadića kostiju na zadnji konus, ultra kratki implantat se sa 4 strane zatvara kostima i tako dodatno stabilizuje. Mikro gruba površina podržava prijanjanje kosti ali omogućava i sigurno prijanjanje mekog tkiva u slučajevima kada implantat nije stavljen u podkrestalni položaj. Duboka interna konusno-paralelna veza između implantata i nastavka obezbeđuje sigurnu povezanost implantata sa protetskom nadoknadom.

Jedinstvena protetska raznolikost

BioHPP copaSKY elegance hibridni nastavci štite ultra kratke implantate od preopterećenja preko mehanizma koji absorbuje udarce. Uski oblik sulkusa nastavaka obezbeđuje dovoljno prostora za vaskularno snabdevanje periimplantnog mekog tkiva, što za rezultat ima sta-

bilno zatvaranje mekog tkiva koje je otporno na upalu.

Ravna konusna veza copaSKY implantata je dobra za mostove koji se drže pomoću okluzalno postavljanih zavrtnja. Odstupanja do 20° se mogu nadoknaditi. Pasivno uklapanje postignuto retencijom pomoću zavrtnja na nivou nastavka obezbeđuje prenos opterećenja kroz konus (navoj) čime se sprečavaju popuštanje zavrtnja i frakture.

Veliki CAD/CAM portfolio je dostupan za copaSKY implantate za digitalni tok rada. [DT](#)

Za više informacija
jednostavno skenirajte
QR kod

ili pogledajte sajt
www.bredent-implants.com

AD

**Long?
Short?
Ultrashort?**

Novi copaSKY!

Inovativna hibridna konekcija – adekvatan prostor za meka tkiva, sa subkrestalnom pozicijom.

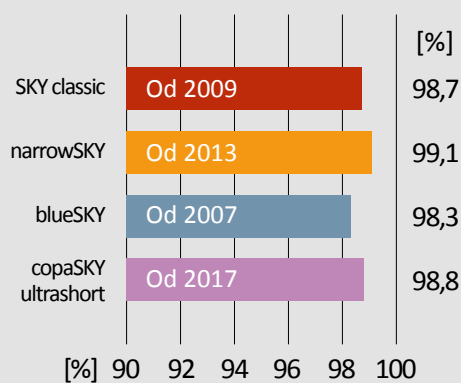
Open for next

DENTAL INNOVATIONS
SINCE 1974

bredent

Bredent doo · Dubljanska 25 · Beograd · T: +381 11 243 0295 · www.bredent.rs

Stopa uspešnosti SKY implantata

Izvor: Interna statistika - bredent medical

Uspešnost parodontološke terapije je upravo postala predvidljiva

Autor: Slavica Ilić, marketing menadžer

AD

Straumann® Biomaterials

Straumann® Emdogain® 25 Years

25% off

Povodom 25 godina postojanja **Emdogain-a** poklanjamo 25% popusta na sve **Straumann® Emdogain®** artikle.

Akcija traje do 31.marta 2022. ili do isteka zaliha.

Bilečka 63, Beograd
011 3962 111
060 055 77 74
office@demeas.rs
www.demeas.rs

Demeas
Dental Medical Support

straumann

Parodontopatija - najčešća bolest savremenog sveta posle karijesa. Danas vam sve više pacijenata dolazi u ordinaciju upravo zbog tog problema. Ona ne bira ni pol niti godine, pa je zbog vrlo teških i trajnih posledica koje ostavlja (ispadanje zuba, infekcije i povlačenje gingive) na prve znakove bolesti potrebno što pre reagovati.

Činjenica je da nakon 40. godine života više ljudi izgubi zube zbog parodontopatije nego zbog karijesa.

Parodontopatija je hronična infektivna bolest gingive koja dovodi do raznih komplikacija, od propadanja potpornog aparata zuba, pa sve do njihovog potpunog gubitka. Recesija gingive oko zuba ili dehiscencija oko implantata su osnov za nezadovoljstvo pacijenta. Izloženost korena zuba ili implantata su glavna indikacija za tretman hirurške nadoknade tkiva, a jedino prihvatljivo rešenje u tom slučaju je potpuno prekrivanje korena zuba ili tela implantata.

Parodontološka terapija je tretman koji je danas sve češći u stomatologiji, ali i pored te učestalosti upotrebe i dalje predstavlja svojevrsan izazov.

Postoji više opcija lečenja od kojih je kiretaža definitivno najčešća. Ona će donekle pomoći, ali neće nadoknaditi strukture koje predstavljaju potporu zubu. Pored toga, dokazano je da, nakon 6 meseci od terapije, gingiva će se ponovo povući za trećinu.

Hirurški zahvat može zaustaviti progresiju bolesti i regenerisati izgubljeno tkivo. Vremenom se razvilo više različitih hirurških tehnika koje potpomažu regeneraciju izgubljenog parodontalnog tkiva uključujući GTR (guided tissue regeneration), BG (bone grafting) i EMD (enamel matrix derivative).

GBR i GTR su hirurške procedure kod kojih se koriste membrane koje pospešuju rast nove kosti i gingive na mestima gde su se resorbovali. Ove metode su znatno

efikasnije, ali i neprijatnije za pacijenta jer prouzrokuju oticanje i bol tretiranog mesta.

EMD je protein gleđnog matriksa koji se sastoji iz amelogenina različitih molekularnih masa. Naučno je dokazano da su amelogenini uključeni, ne samo u formiranje gleđi, već i u formiranje parodonticijuma tokom formiranja zuba.

Do nedavno nije postojao nijedan način da se regeneriše izgubljeno tkivo koje predstavlja potporu zubu. Tačnije, do pre 25 godina i pojave Emdogain-a.

Straumann Emdogain je resorptivni materijal koji se sastoji od hidrofobnih gleđnih matičnih proteina ekstrahovanih iz embrionalnih razvojnih gleđnih ćelija svinjskog porekla, dok je nosač propilen glikol alignat. Zapravo, to su isti oni proteini koji su potpomogli razvoj i izgradnju naših prvih zuba. Ponovnim unošenjem tih proteina, signalizira se biološki odgovor organizma da uradi isto ono što je radio u fazi svog stvaranja.

Proteini se vrlo lako apliciraju direktno na koren zuba tokom parodontalne hirurške intervencije i doslovno izazivaju organizam da proizvede tkivna vlakna oko zuba

kojima će ga učvrstiti na svom mestu. Kada se gel postavi na površine korena zuba proteini se sjedinjuju i prave trodimenzionalnu matricu koja je idealna podloga za migraciju parodontalnih ćelija u svrhu formiranja novog tkiva. Od ovog novoformiranog tkiva može nastati nova alveolarna kost zbog izuzetnog osteogenog kapaciteta ćelija parodonticijuma. Emdogain se razlaže enzimskim putem u toku normalnog procesa zarastanja. Gel, takođe, ima mogućnost da spreči rast epitelnih ćelija koje bi mogle poremetiti reformaciju tkiva i kosti.

Emdogain je stvoren da pospeši reformaciju mekog i čvrstog tkiva parodonticijuma istovremeno do godinu dana od aplikovanja.

Nakon više od 400 sprovedenih kliničkih studija koje dokazuju

njegovu efikasnost, Emdogain je napravljen da preokrene efekte bolesti i sačuva zube.

Straumann Emdogain čini da procedure režanj operacije budu što lakše i udobnije za vaše pacijente.

U poređenju sa drugim tretmanima, Emdogain je vrlo isplativ, manje invazivan tretman koji rezultira manjim bolovima i izostankom otoka, ubrzava proces zarastanja rana i dovodi do dugoročnih estetskih rezultata.

Kada se koristi za tretiranje koštanog defekta, Emdogain doprinosi boljoj prognozi lečenja.

Kada se koristi kod hirurških procedura uopšteno, Emdogain ubrzava zatvaranje rana i ublažava postoperativne bolove i oticanje.

Kada se koristi kod parodontoloških procedura oko zuba i implantata, Emdogain unapređuje estetske rezultate zahvaljujući poboljšanom zarastanju rane.

Poštovanje se ne kupuje – Poštovanje se zaslužuje!

Danas slavimo 25. godišnjicu prve kliničke upotrebe Emdogaina. Za ovih 25 godina komercijalne upotrebe, Straumann Emdogain je zaslužio poverenje i poštovanje hiljada parodontologa, oralnih hirurga, implantologa i stomatologa širom sveta.

Straumann slavi – Straumann poklanja.

Ugledni lideri u regenerativnoj stomatologiji se već 25 godina oslanjaju na Straumann Emdogain kako bi unapredili kliničke rezultate kod različitih tretmana i indikacija.

Zašto to ne biste i vi?

Povodom 25 godina Emdogain-a poklanjamo vam popust od 25% na njegovu redovnu cenu. Nikada nije bilo lakše, ni isplativije podići svoju praksu na viši nivo.

I još nešto...

Od trenutka kada je predstavljen, više od 2,5 miliona ljudi je iskusilo benefite ovog izuzetnog proizvoda. Na svaka 3 minuta se neko, negde u svetu, podvrgne tretmanu sa Emdogain-om.

Nastavimo taj uspeh zajedno...

Vaš ekskluzivni distributer za Straumanngroup, Demeas doo, je tu za vas i spremno čeka da odgovori na sva vaša pitanja i nedoumice. Čujemo se! [DT](#)

Održavanje dobrog oralnog zdravlja može smanjiti rizik od prevremenog porođaja

Autor: Brendan Day, Dental Tribune International

SIDNEJ, Australija: Kod nekih žena, hormonske promene do kojih dolazi zbog trudnoće mogu dovesti do problema sa oralnim zdravljem kao što su karijes i parodontalna bolest. Nedavno objavljena studija iz Australije pokušala je da istraži da li lečenje gingivitisa kod trudnica može uticati na ishod trudnoće. Istraživači su otkrili da bi to moglo pomoći da se smanji verovatnoća prevremenog porođaja.

Prema istraživačkom timu - koji su svi povezani sa Univerzitetom u Sidneju - epidemiološki podaci govore da se više od 15% beba širom sveta rađa sa niskom porođajnom težinom, a skoro 11% je rođeno prevremeno. Prethodna istraživanja su pokazala da upalni procesi tokom trudnoće mogu dovesti do štetnih ishoda, uključujući veće stope morbiditeta i mortaliteta novorođenčadi. Jedan potencijalni izvor ove upale je parodontalna bolest, uključujući gingivitis. Za razliku od parodontitisa, gingivitis se smatra reverzibilnim, pa su istraživači istražili da li njegovo lečenje, zajedno sa redovnim pregledima i higijenom zuba, može smanjiti negativne ishode trudnoće.

„Zbog hormonalnih promena tokom trudnoće, trudnice su podložne gingivitisu, od kojih je 60% do 75% ima taj problem”, izjavio je u saopštenju za javnost Prof. Jörg Eberhard,

šef Katedre za oralno zdravlje na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Sidneju i koautor studije.

Prof. Eberhard je dodao: „Oralna infekcija može imati sistemske efekte u telu. Gingivitis oslobađa inflamatorne markere i bakterije u sistemski krvotok, koji mogu doći do placente i izazvati loše ishode trudnoće, kao što je prevremeni porođaj.”

Lečenje može ograničiti komplikacije porođaja

Da bi istražili da li lečenje gingivitisa tokom trudnoće utiče na ishod trudnoće, istraživači su sprovedli sistematski pregled i meta-analizu tri randomizovana klinička ispitivanja sa ukupno 1.031 učesnika. Njihov pregled podataka otkrio je da, ako se ne leči, bilo koji nivo upale u usnoj duplji ima štetan uticaj na ishod trudnoće. Nasuprot tome, ako je gingivitis buduće majke le-

čen, rizik od prevremenog rođenja njene bebe je smanjen za približno 44%. Tretman je takođe bio povezan sa porođajnom težinom povećanom u proseku za 100 g.

„Ovi nalazi doprinose novom fokusu na uticaj dobrog oralnog zdravlja na opšte zdravlje, posebno kod trudnica”, prokomentarisala je dr Kuin-An Le, vodeći autor studije i postdiplomski student na Stomatološkom fakultetu.

„Važno je da žene i zdravstveni radnici širom sveta znaju da dobra briga o oralnoj higijeni nije samo za zdravlje majke već i za njenu bebu. Redovne stomatološke kontrole, pranje zuba i lečenje bilo koje upale desni treba da budu vitalni deo nege trudnoće za sve žene”, rekla je autorka studije.

„Pregled zuba i profesionalno čišćenje svakih šest meseci trebalo

Naučno istraživanje iz Australije otkriva da ako gingivitis buduće majke leči stomatolog, rizik od prevremenog rođenja njene bebe će biti značajno smanjen. (Fotografija: Nicoleta Ionescu/Shutterstock)

bi da spreči i izleči bilo kakvu upalu desni”, primetio je dr Eberhard, dodajući u intervjuu za Nine News da bi ove usluge trebalo da budu besplatne za trudnice.

Studija pod nazivom “Does treatment of gingivitis during pregnancy

improve pregnancy outcomes? A systematic review and meta-analysis”, objavljeno je 7. januara 2021. u onlajn izdanju časopisa *Journal of Oral Health and Preventive Dentistry*. [DT](#)